

(Заканчае на 2-й стар.).

«3 ХАЛТУРАЙ НАМ ПРОСТА НЕ ВЫЖЫЦЬ»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

БІП — ГЭТА:

Тры спецыялізаваныя: знешне-эканамічнае, прававое, забеспячэнне, гаспадарчае права і фінансавы права. Завочная і вочная формы навучання. Апошняя ўжо складае 400 чалавек з улікам першага набору навуцэнцаў у мінулым годзе.

Скептыкам паведамаляю, што конкурсы ў гэтым годзе ў інстытуце склаў прыблізна 2 чалавекі на месца. Кожны шосты навуцэнца — медаліст.

Дарэчы, выпускнік курса «знешнеэканамічнае прававое забеспячэнне» атрымавае адразу дзве спецыялізацыі: юрыста і перакладчыка. Пяць дзён інтэнсіўнай моўнай падрыхтоўкі ў тыдзень даючы яму гэтыя права. Спецыялізацыя «фінансавы права» арыентавана на новыя банкіўскія ўстановы, камерцыйныя структуры, страхавыя кампаніі і будучую падатковую паліцыю.

Есць у Сцяпана Сокала аддумка: стварыць яшчэ адну спецыялізацыю па зямельнаму ці сельскагаспадарчаму праву. Прыватная ўласнасць на зямлю і ўсе працэсы, з ёю звязаныя, — рэнта, арэнда, купля-продаж — проста вымусцяць гэта зрабіць.

ПРЫВАТНЫ — ГЭТА САПРАДУЖЫ НЕ ДЗЯРЖАНЫ

Вучэбныя планы ў БІПЕ такія ж, як і на любым паважаным сябе юрыдычным факультэце любога ўніверсітэта. Той жа набор груп слухачоў. Тая ж вучэбная гадзіна. Восем талкі наведвальніцкай і адной адзінцавай ад «дзяржаўнай». Ч. Барташ паведамаў, што калі ў працэсе навучання студэнта яны складае прыблізна трыццаць працэнтаў. Грошы ў БІПЕ — восемдзяткі. Грошы — вялікая рэч. Асабліва, калі яны заплачаны за тваю адзінку.

Адзінцавай БІП і адзінцавай да выкладчыцкага савета. Аплата іх на 10–15 працэнтаў вышэй, чым у дзяржаўных ВНУ. Але паважаным адукацыя. Кантрактная сістэма. Нават калі ты прафесар і сем разоў доктар, але да цябе не ходзіць студэнт, адміністрацыя інстытута з табой развітваецца хутка і без асаблівага шкадавання. За колькасцю ж кафедр і выкладчыкаў БІП не гоніцца, хоць бы па той прычыне, што колькасць — гэта дэльта, не заўсёды якаясьці. Асабліва ў галіне адукацыі. Есць адзінцавы і ў дадзенай вучэбнай «курсы». У БІПЕ выкладаюць рыторыку, прававую сацыялогію, латынскую і лацінскую юрыдычныя фразеалогію, мікра- і макраэканоміку і шэраг іншых, якія цяжка знайсці ў БДУ і іншых ВНУ рэспублікі.

Дыплом БІПа ад дыплама любога ВНУ нічым не будзе адрознівацца. Спецыяльнасць — юрыст. А вось метадычныя распрацоўкі інстытута можна сказаць унікальнымі. Цяпер жа фактычна няма падручнікаў на права. Дык вось, у БІПЕ па кожнаму вучэбнаму курсу ёсць ляс-шэсць лекцый, «зборт» у адну брашуру. Такія брашуркі ёсць у кожнага студэнта інстытута. Іх могуць прыдаць той жа БДУ. Акадэмія ўпраўлення пры Савета Міністраў РБ, Гомельскі, Гродзенскі ўніверсітэты і іншыя.

А. С. Сокал плануе восенню выдаць брашуры аб замежным арбітражы ў умовах пастаўкі тавараў паміж дзяржавамі СНД. Згадзіцца, гэта актуальна, а для правазнаўцы яшчэ і неабходна.

Трэба дадаць, што БІП пільна сочыць за змяненнямі ў галіне права не толькі «благая»

га, але і «далёкага» замежжа. Да таго ж, вучэбца больш грунтоўна права той краіны, мову якой вучыцца студэнт. Калі, напрыклад, нямецкая — то Аўстрыі, Германіі і г. д. Ці можна гаварыць у БІПЕ аб міжнародных нормах навучання?

С. Сокал лічыць, што можна. Ва ўсім выпадку, еўрапейскі адукацыйны цэнтр у Бельгіі зацкаўлены ў кантэксце неа-віта ў БІПЕ. Рэктар апошняга можа быць выкладчы ў той жа Бельгіі курсы па вучэбным славянскага права. Для іпа-пацыяў пакуль больш заада-вае апошняе, чым славянская душа.

Некаторых студэнтаў і выкладчыкаў БІП думае накіроўваць на стажыроўку за мяжу. Вядома, за іх кошт. Прынцып просты: хочаш быць на ўзроўні сусветных патрабаванняў — плаці.

ЦІ МІЛЬЯНЕР РЭКТАР БІПІ

Не ў яго, а таксама і пра-рэктараў, такі ж акадэмі, які і ў іншых рэктараў і пра-рэктараў іншых вышэйшых навучальных устаноў. Што датычыцца грошай, якія атрымліваюцца ад платы за вучэбную чаргу ідуць на развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы. У БІПЕ разумеюць, што з халтурнай яны проста не выжывуць у сучасных умовах. Хто ж будзе плаціць за дры-нае навучанне?

Калі астатнія ВНУ могуць разлічваць на падтрымку дзяржавы, то інстытут правасуд-ства — толькі на ўласныя сілы. Цяжка пералічыць усе гара-ды, мінскіх, вёскаў, дзе гісторыя Беларусі пісалася разам з гісторыяй не прававага, а культурнага. У гэтым шэрагу асобна месца належыць старажытнаму Полацку, дзе тысяча гадоў таму пачаўся развіццё права, першая на нашай зямлі епіскап-ская кафедра. Гэта падстава для мільянераў, спадчына па часе з фарміраваннем асноў старажытнабеларускай дзяр-жавнасці і культуры.

Нібы ёскавыя паліцыя стагоддзяў, цяжка зямлі зямлі ўзгоркаў рака Палаца. Адзін-два

Іх шмат, як і ў звычайнай ВНУ, дзіўна нічога ўсе паку-ты «наварожанага». Ілюс ад-сутнасць закона аб адукацыі.

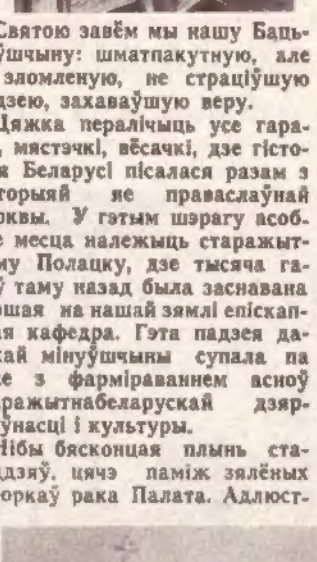
Іх таксама шмат. Галоўная з іх, адна, думка С. Сокала, — стварэнне асацыяцыі нездзяр-жавных навучальных устаноў. Аднаму заўсёды цяжка. Пра-да, ёсць пры БДУ інстытут су-часных ведаў, але яго профіль значна адрозніваецца ад про-філю БІПа. Не за гарамі, на думку С. Сокала, і сістэма гу-вернерства, і пастаянная прак-тыка прыватных класаў у сярэдніх школах. Што ні кажы, а самай прэстыжнай адукацы-яй на Захадзе лічыцца прыват-ная.

Таму БІП думае стварыць свае філіялы не толькі ў Бела-русі, але і ў краінах СНД. Пра-панава такая ёсць. І ўва-сцяваць іх у жыццё трэба. Таму што, калі мы не будзем шукаць новых падмохаў у эканоміцы, палітыцы, адукацыі, то ніколі не выйдзем са звы-чайнага кола шпэраці і ўсеагу-льнай роўнасці ва ўсім. Таму што абрыдаў непрафесій-насць і некомпетэнтнасць на-шых спецыялістаў. Таму што ёсць паліт, а значыць, павін-на быць і прапанова.

АЛЕКСАНДР КОТЫШ

Для таго, хто жадае звярнуць-ся ў інстытут, паведамаляем адрас і тэлефон прыміннай ка-місіі: г. Мінск, пр. Ракасоўска-га, 166-а, тэл. 47-43-82.

ДА 1000-ГОДДЗЯ ПРАВАСЛАўНАЙ ЦАРКВЫ НА БЕЛАРУСІ

Жыве ў вяках імя святое

Святому заўвем мы нашу Баць-кашчыню: шматпакутную, але не змогненую, не страцітую надзею, захаваюшую веру.

Цяжка пералічыць усе гара-ды, мінскіх, вёскаў, дзе гісторыя Беларусі пісалася разам з гісторыяй не прававага, а культурнага. У гэтым шэрагу асобна месца належыць старажытнаму Полацку, дзе тысяча гадоў таму пачаўся развіццё права, першая на нашай зямлі епіскап-ская кафедра. Гэта падстава для мільянераў, спадчына па часе з фарміраваннем асноў старажытнабеларускай дзяр-жавнасці і культуры.

Нібы ёскавыя паліцыя стагоддзяў, цяжка зямлі зямлі ўзгоркаў рака Палаца. Адзін-два

ЁСЦЬ ТАКАЯ ДЗЯРЖАВА— БЕЛАРУСЬ!

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Сапраўдным патрасеннем стала для мяне тое, што мы, прадстаўнікі Беларусі, аказаліся проста забытымі. Мы былі абсалютна выключаны з жыцця — як бы мы там ні прапа-валі: добра ці дрэнна. Але ж мы — часціна Беларусі. Нам жа не паступала ніякай інфар-мацыі. З Беларусі не было ні-воднага гукі.

Але калі браць факталагі-чны бок, мы былі інфармаваны больш за ішых, больш, чым вы тут. Практычна кругласу-тачна «Сі-Эн-Эн» вяла перада-чы з Масквы: у раёне маскоў-скага «Белага дома» працавалі тры камеры гэтай тэлекарпара-цыі. А пра тое, як успрыма-лі гэта родная Беларусь, — мы зусім не мелі інфармацыі. І ў гэтым сэнсе нам было і трывожна, і страшня.

Калі я ўбачыў прэс-канфе-рэнцыю «экзаксістаў», сказаў: гэтая «улада» не пратрымае-ца і тыдня... Яна ж, аказалася, не пратрымае і трох дзён. Было вядома, што сіла гэ-тая — неразумная, што яны — не прагрэсіўныя, не дымакра-тычныя. Такое было адназнач-нае успрыманне.

— А як, на вашу думку, мо-жа быць «адзначана» гадзіна-ты падзей?

— Забыццё пра гэты пад-зеі, думаю, ніяк нельга. Для мяне страшня тое, што за час, які мінуў пасля пачатку, адбы-ліся... Спавадку гэтых «экзаксі-стаў» мы адзначылі «срабл»-вагі. Потым мы пачалі з імі «разбірацца». Цяпер жа ў народзе іх пачынаюць лічыць, ледзь не разумнымі людзьмі, якія хацелі выразаць дзяр-жаву. Я іх не ведаю як лю-дзей, не хацу нічога за іх га-ва-рыць, можа быць і сапраўды было ў іх такое жаданне. Адзі-нае, у што я не веру, гэта тое, што яны прынеслі б кар-рысць дзяржаве і гістарычнаму развіццю. Іх інтэлектуальны ўзровень, іх маральнасць ні ў якім разе не маглі быць гаран-тыяй таго, што яны зрабілі б на-роду карысць. Ні працэсу ад-мэкратавання, ні эканамічна-му рэфарму і гэтыя людзі не пас-прылі б. Тое, што іх гісторыя асу-дзіла, кінула іх на адзор-кі, — заканамерна. Ну, хіба гэ-та гістарычныя фігуры: Паўлаў, Язаў, Кручкова? Калі мы ўжо апусцілі да таго, што такія «фігуры» могуць рабіць павар-от у лёсе нашай дзяржавы, то нам трэба вельмі сур'ёзна за-думвацца: да чаго ж мы да-жыліся...

— Гэнадзь Мікалаевіч, якой бачыцца яны будучыні «Рэспу-блікі Беларусі» пры ААН?

Пачну крыху з недаўдзя-гі гісторыі. Яшчэ зусім нядаўна ў рэспубліцы раздвалася шмат-галасю: маўляў, існаванне прадстаўніцтва Беларусі ў ААН — марная, пустая траты дзяржаўных грошай, часу, сіл... Сявардзілі, што прадстаўні-тва ў ААН нічога Беларусі не дае, у ім проста няма неабход-насці... Але я асабіста перака-наўся ў ішым і сёння магу цвёрда і адназначна сказаць: прадстаўніцтва ў ААН — неабходна. Не буду ўдавацца ў нейкія там датылі, а скажу толькі тое, што я думаю.

Дзесяцігоддзі дабіваюцца не-каторыя краіны таго, каб стаць членамі ААН. Прычым, як мясцовыя краіны, так і вя-лікія.

— Дык што ж такое пры-сутнасць у ААН?

— Па-першае, гэта рэальнае, практычнае свярджэнне сама-стойнасці. Па-другое, магчы-масць удзелу ў жыцці ўсяго свету. Вось што такое ААН? І першае, другое, і трымае — гэта яшчэ павярста. Наша пры-сутнасць у ААН павінна, такім чынам, быць абавязковай.

Кожны ўдзел у пэўнай арга-нізацыі накладвае нейкія аб-авязкі. Тое, што мы ў гэтым свеце ёсць, тое, што мы пры-маем у яго жыццё і дзел — гэта не толькі наша ішчасце, гэта і адзнака нашай сапраўднай самастойнасці.

— Якую практычную рэальнасць мы бачым у ААН Беларусі?

— Бачу найперш наступнае — вырашэнне трох блокаў праблем: эканамічна, экалагі-чна, уключаючы Чарнобыль, і пра-ва чалавека. Нам яны не да-юць спакою ў тым, якія вы-звыстаюць да нас вопыс ішчы, каб, даручыце, не вынаходзіць вясёліцы, а ўзяць усё лепшае з таго, што назапашана чала-вечтвам. У той жа эканоміцы, рынковых адносін нас па-трэба не сілаю накіраванне таго, што ёсць ужо ў вопысе той жа Амерыкі, Францыі ці Італіі... Нам патрэбны прыны-цы функцыянавання рынка-вых адносін. А экалагічныя праблемы? Яны ж у нас такія балоўныя! А правы чалавека? Мы яшчэ не выйшлі нават на ўзровень разумення кожным чалавечым таго, які ў яго ёсць права і абавязкі. Скажу, напрыклад, хоць гэта можа выглядаць і смешным: у Аме-рыцы людзі чалавек, які нават навуку дэсці пад мостам, жы-ве па падэцы, адукавае сябе як грамадзянін вельмі высокай годна. І паспрабую нават ім падаказвацца. А ў нас чала-век, які робіць хоць што-не-будзь, не заўсёды можа сказаць пра сябе: я — грамадзянін, сва-бодны чалавек рэспублікі.

Вось гэта і ёсць тры «спінзды» праблем, якія ў ААН трэба вы-рашаць — праз удзел у жыцці сусветнай супольнасці. Трэба браць усё лепшае і пераносіць сюды, у рэспубліку.

Адсюль і лічу: нам трэба

ўмацоўваць службу ў ААН. Так, патрэбны нам дыплама-тычныя прадстаўніцтвы ў асо-бных краінах, але ж у Нью-Йор-ку сапраўды сыходзіцца ўсе шляхі-дарогі. І чым больш мы будзем адстойваць сваю сама-стойнасць, тым больш нас бу-дуць паважаш у Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

— У гэтай сувязі вось такое пытанне: як успрымаюцца на-шы прапановы, ідэі, пажаданні тут, у Мінску?

— Як кажуць ішымі раз рус-кія, «хороший вопрос». У большасці, а можа і ва ўсіх кіраўнікоў рэспублікі ёсць жаданне і разуменне неабход-насці свярдзіць сабе ў свеце. Але таму-саму на халае яшчэ адукаванне рэальна-сці крокаў да гэтага. Наша грамадства і людзі не прывыклі да таго, што ёсць законы міжнародных ад-носін, міжнародны этыкет, між-народны пратакол. На жаль, не прывыклі да іх і некаторыя нашы кіраўнікі. Жаданне ёсць, а вось рэальнае адукаванне ме-ханізму ўсяго гэтага бывае не заўсёды. Аднак прапановы, якія могуць пайсці і ідуць — на карысць рэспубліцы, успрыма-юцца адразу, безумоўна.

А вось як рэалізуюцца ў кан-крэтных дзеях і ўмовах, во-питу нам не халае.

Мы павінны дажыць да таго, каб пазіцыі і краіны, і кан-крэтнага чалавека пры галаса-ванні ў ААН не былі абсалют-нымі. А мы ж пакуль што бы-таем, змешваем гэтыя паняцці. Так, калі чалавек выдатна прадстаўляе пазіцыю краіны, гэта пачасе. Але заўсёды пазі-цыя краіны павінна быць вы-шэй пазіцыі чалавека.

Часу на тое, каб узгадніць тую ішную пазіцыю з краі-най, якую прадстаўляе ў ААН той ці ішны чалавек, не заўсё-ды халае.

— Прабачце, а з кім вы ў-гадніце гэту пазіцыю?

— Рэальна я прадстаўляю там суверэнную Беларусь і па-сада мая называецца пастаян-ны прадстаўнік РБ. А ў Мі-ністэрстве замежных спраў Бе-ларусі не ёсць гэта разумення і лідэры ледзь не «свалі» падначаленным... Так, у апэ-ратыўных літварках, рабочых праблемах мы павінны канта-чыць, дэбатуіць разам, у ішя агульнай справы. Гэта — нар-мальна. Калі ж чыноўнікі пера-вышаюць свае паўнамоцтвы, я асабіста ўспрымаю гэта бало-ча, і ніякай яны на мяне не крывадуць, калі я ім адказваю рэзка. Я не прадстаўнік міні-стэрства, я — прадстаўнік рэ-спублікі.

— Тым не менш, вы ж ўва-ходзіце ў ішны апарат?

— Прабач, Анатоль, гэта ўжо прамашкі нашага закана-даўства. Да гэтага часу ў нас няма статусу прадстаўніц Бе-ларусі за мяжой. Я ішмат раз-воў ставіў гэты пытанне, стаў-лю яго і зараз, але...

Вярхоўны Савет павінен тут выправіць прамашку. Хто такі прадстаўнік РБ за мяжой, ка-му ён падпарадкаваны, праз ка-го ідуць апэратыўныя рабо-чы ўзаемаадносіны і сувязі — гэта ёсць трэба вызначыць.

— Гэнадзь Мікалаевіч, а вось такое пытанне: ці прыме-цілі вы, ці адчулі — стала ў нас менш нацыянальнага нігі-лізму ці не? Я памятаю, летась мы моцна на гэта крывадалі...

— Сёння маё адчуванне та-кое, што нацыянальны нігілізм ужо пачынае ў нас жыць у дзяржаўных структурах. На чым я грунтоўна ткі вывад? Я разумею: гэта вельмі сур'ё-знае палітычнае пытанне і да мяне могуць быць прад'яўлены абавязаванні... А грунтоўна я гэта на канкрэтных прыкладах: так ужо прывык я ставіцца да справы, хоць шмат і шпірчу, прынамсі, неманіта за гэта.

Вось газета «Рэспубліка» — орган Савета Міністраў рэспу-блікі. Даручыце, што гэта: кро-ма акрамя загалоўка і блеш-дзюх-трох фраз, там жа бел-руская нічога няма. Што гэта, як не нацыянальны нігілізм? Я біру маю рэалізм — Віцеб-счынам. Вось паехаў я туды на пару дзён, пабег у кіеўскі, купіў усё газеты і, акрамя «Віцебска-га рабочага», усё яны фактыч-на рускамоўныя. Біру далей — службы Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў: я зноў ба-чу там толькі рускую мову. Вы-стаю на прэс-канферэнцыі ў Міністэрстве замежных спраў, «Народная газета» да спра-ваў злучае і мяне недакладна цы-туюць... Чаму? Ды не таму, што карэспандант быў настрое-ны супраць мяне, а таму, што ён не разумее... беларускай мо-вы, на якой я гаварыў.

Для мяне ўсё гэта — жах. Паўтарваю: у незалежнай са-мойнай рэспубліцы ідзе аша-лелая антыбеларуская кампа-нія.

— Гэнадзь Мікалаевіч, ці ведаеце вы, чым жыць сёння беларуская нацыянальная ін-тэлігенцыя?

— Не ведаю.

— Ведаеце! Не хочанне ка-заць? Выказваць свае пазіцыі і погляды на ўсё гэта? Усе ве-даюць жабрацкае становішча інтэлігенцыі... А вы не ведае-це?..

— Пра жабрацтва ведаю. Але гэта вельмі і вельмі баліць мне.

— Што будзе рабіць?

— Скажу тая рэзка, груба і, прамі, і калі ласка, не змяк-чай гэта. Не толькі ў нас у рэспубліцы, а ў Расіі, ішных рашань — праз удзел у жыцці сусветнай супольнасці. Трэба браць усё лепшае і пераносіць сюды, у рэспубліку.

Адсюль і лічу: нам трэба

жыву я ва ўмовах развіцця капіталізму і ведаю: там ні-воднага далагя ўнутры не траіцца. Але там ёсць разу-менне, што ў нашы павінен быць дух. Што такое дух на-цыі? Гэта таленты, гэта — ін-тэлігенцыя. На падтрымку яе ідуць падаткі, і падаткалла-цельшчыкі гэта разумеюць. У нас жа падаткі бярць непа-мерна, а вась на што траіцца-ца яны — небрад ці хто ведае дакладна...

На захаванне здароўя нацыі, на падтрымку таленавітых лю-дзей, на адукацыю дзіцячых устаноў, а вось куды павін-ны ісці нашы зямлі падаткі.

Сёння дзяржава інтэліген-цыю абражае, зневажае. І гэта крыўда і балоха.

— Вашы падмохы да ідэі прэзідэнцкай улады ў Бела-русі. Летась вы, здаецца, былі за яе...

— Не, летась я быў у раз-губленасці, дакладней — у я-пэўнасці. У япэўнасці я і сё-ня.

— Чаму ж?

— Таму што рэальна гляд-зячы на становішча ў рэспублі-цы, лічу, што прэзідэнцтва бы-ло б карысным. Але калі я чы-таю довады супраць прэзідэн-цкай улады, у тым ліку і аргу-менты Станіслава Шушкевіча, які пачуў што «за» парла-менцкую форму кіравання Бе-ларуссю, таксама пачынаю сумнявацца...

— А вы можае рызыкнуць на прагно: чаму Шушкевіч на такой пазіцыі?

Думаю, што гэта ідэя ад-зінцавай чалавечай ішчасці і, можа быць, крышчавых ад іго-най беларускай абалітасці. Для таго, каб у Беларусі на-весці парадок, якога сёння ня-ма, прэзідэнт, ён, лічу я, патрэ-бен. Добра ведаючы і паваж-нае Шушкевіча, скажу: ён вельмі бальша абавязаваны ў талітарызме. Але гэта, паў-тараю, мая асабістая ашкіза.

— А вашы адносіны да ре-ферэндума?

— Адназначна: ён павінен быць і не толькі быць — ён неабходна і павінен быць. Ён павінен быць рэфэрэндум, непабачны. Парламент саваі дзеяннямі, сваімі рашэннямі паказаў, што ён многіх рэчу не тое што не можа вырашыць, ён — не хоча іх вырашаць. І нават больш таго, — не хоча іх заўважаш. У гэтым — трагедыя нашага беларускага парламента. Як чалавек, які знаходзіцца далё-ка ад рэалізму, я бачу, што большасць законаў, даручы-спісаных у заканаў Расійскай Федэрацыі, і калі ў парламен-це гэтага не бачыць ні разу-мення, нам гэтага не разуме-ць з табой. Калі дпутаты не чытаюць законы, то я іх — чы-таю...

Так, ні эканамічная, ні экала-гічная ішчасці рэфэрэндуму не спрыяюць. Але ж хто мо-г падумаць, што так будзе.

— Ці ёсць, на вашу думку, у рэспубліцы, сапраўдныя лідэ-ры, тым, за кім, як кажуць, можна пайсці?

— Лідрэ ёсць, ім трэба даць права. Найперш я лічу лі-драм рэспублікі Станіслава Шушкевіча — чалавека разу-мага, уважлівага. Ішчыну ён можа знайсці заўсёды. Другі лідрэ — Вячаслаў Кебч. Яго-ны мошны бо — гаспадарніч-тва. Ён ведае, прадбачыць: куды можа павяноўца справа і куды яна ўраціцца павяноўца... Да лідрства Вячаслаў Фран-цівіч падрыхтаваны добра.

— Да недахопаў абодвух іх я найперш аднёс бы яшчэ неспра-гаванасць некалькіх вары-янтаў развіцця падзей і сітуа-цыі. Аднаварыянтнасць — ішны мошны недаход.

— Гэнадзь Мікалаевіч! Я ве-даю, вы і асабіста, і па рабоце падтрымліваеце вялікія і тры-валыя сувязі з беларускай эмі-грацыяй. Яшчэ ўчора гэта бы-ло для вас неабходна — най-Федэрацыя, так бы мовіць, для сла-бовай кар'еры. Сёння, дзякуй Богу, мы гідзім на эміграцыю ішнымі валамі: яны прызнана афіцыйна, з ёй пачынаюць лі-чыцца, прызнаваць уклад у нашу агульную гісторыю і культуру...

— Так, з гэтымі людзьмі я сустракаюся ў супрацоўніча-вым чыста. У беларусі ў Злучаных Штатах і Канадзе няма такой магучай дыяпа-ры, як, скажам, у рускіх, у кра-інах, якіх яшчэ ўважваюць за ішныя ішчы. Аднак і ў краінах, пра якіх звычайна нельга ніколі несправядліва абаві-наць, забітыя, яны апынуліся часам на Захадзе не па ўлас-най волі. Сярод іх ёсць нямыя людзей разумных і таленаві-тых, ні ў чым не вінаватых пе-раблудзілаў... Яны, несумне-на, заслугоўваюць увагу і па-вагу з нашага з вамі боку.

— А што вы можае сказаць пра лёс крыжы Ефрасіні Полацкай, у пошукі якога выяз-джаў у ЗША чалавек з ішчэ-ца, і ішчэ аднаго хто-не-будзь супраць «папушчавы» яго там?

Думаю, знайсці яго будзе няпроста. Даручы, эміграцыя ў Беларусі свярджэ, што ён «згубіўся» дзесяці ў запісках НКВС — КДБ...

— Што ж, Гэнадзь Мікалае-віч, пагугляйце, здаецца мне, шчыра

РЭЗІДЭНЦЫ

...І ПАЦЯКАІ «МАЗПІ»

Група спецыялістаў Інстытута сацыялогіі АН Беларусі правяла шэраг даследаванняў, прысвечаных «сучасным мазгоў» за мяжу. Аказалася, што калі ў 1986 годзе з СССР эмігравала 7 тысяч чалавек, то ў 1990 — 445 тысяч. Прычым калі 17 працэнтаў з іх складалі вучоныя і высокакваліфікаваныя спецыялісты.

Рэспубліка Беларусь аказалася адзінай у гэтым працэсе. У 1990 годзе яе пакінулі на кожнага 100 тысяч жыхароў 332 чалавекі, што значна перавышае паказчыкі на іншыя рэгіёны былога Саюза. Сярод гарадоў першымства трымаў захавані Мінск — 626 чалавек на 100 тысяч жыхароў.

Самыя цікавыя факты: эміграцыйныя настроі па выніках некаторых апытанняў сярод вучоных у 10 разоў вышэйшыя, чым сярод іншых слаёў насельніцтва. Паводле даных сацыялагічнай службы «Грамдаска думка», на сёння колькасць жадаючых пакінуць Беларусь складае 22 працэнты яе жыхароў.

Асноўнымі прычынамі, па якіх вучоныя жадаюць пакінуць рэспубліку, з'яўляюцца дрэннае фінансаванне работ, агульная палітычная і эканамічная нестабільнасць, не-прэстыжнасць (?!), прычыны вучонага. Атаматны, праведзены Інстытутам сацыялогіі ў сістэме акадэмічных інстытутаў, паказала, што супрацоўнікі, якія жадаюць сёння застацца працаваць у рэспубліцы, сярод матэматыкаў — 60, сярод фізікаў — 50, сярод спецыялістаў па інфарматыцы — 40 працэнтаў.

З агульнай колькасці апытаных супрацоўнікаў Акадэміі навук 51 працэнт выказаў гатоўнасць неадкладна пакінуць працаваць па кантракце на Захад. Аднак асноўнай небяспекай для рэспубліканскай навуцы, на думку спецыялістаў, з'яўляецца не зніжэння, а ўнутраная «сучаска», калі вучоны ідзе з навукай ў іншыя сферы грамадскай дзейнасці.

Сяргей АЛЬБЕРТОВІЧ.

МОЖА, РОСТАМ НЕ УДАЛІСЯ?

3 10 жніўня ў рэспубліцы аб'явілі падпіска на газеты і часопісы на першы паўгоддзе 1993 года. Мы прыводзім зны на некаторыя перыядычныя рэспубліканскія выданні:

- «Звязда» — 120;
- «Рэспубліка» — 210;
- «Совская Беларусія» — 210;
- «Добры вечар» — 270;
- «Вечерний Минск» — 183;
- «Знамя юности» — 168;
- «Народная газета» — 168;
- «7 дзён» — 90;

НЕ ДАПАМОГ І «ФОРД»

Вадзіцель магутага «Форда», збываючыся са сабой «хворы», прыбыў скорасцю ў ляска адрываўся ад двух «уазікаў», у якіх знаходзіліся мінскія сямейкі. Выратаваў (хоць і дрэнна працуючы) тэлефонны сувязь «Форда» затрымаў супрацоўнікі барысавіцкай міліцыі і зашчынілі навушнікі на запяцках трох маладых мусульман хлопцаў.

Гэтая група з'явілася ў Мінску ў канцы мінулага года. Афіцыйна хлопцы лічыліся работнікамі амерыканскай таварыстваў Ніжнэ-Вартаская, але працавалі «на сябе». Скупілі валюту ў Мінску і пераправілі ў Прыбалтыку. Аднак гэтым ім дзейнасць не абыякава. Жылі ж ніжнэ-Вартаская ў доме па вуліцы Магілёўскай, дзе наймалі хварту за 40 долараў у месяц.

АКТУАЛЬНА!

ИНФЕКЦИЯ — «ПРАДУКТ» ГАРАЧЫНІ

Эпідэміялогі Беларусі зноў і не на жарт узымаюцца: не-былае гарачыне лета да новай ўспышкі рады інфекцыі. З пачатку года года зарэгістравана ўжо каля тысяч выпадкаў вострых кішчечных захворванняў — на 10 працэнтаў больш, чым за 6 месяцаў мінулага. Амаль на 22 працэнты ўзра-лі захворванні дзяцей, перш за ўсё ў Мінскай, Віцебскай, Магілёўскай абласцей і ў Мінску. Зарэгістравана 2188 хворых салмаваннем і 4327 хворых салмаваннем.

Гэтыя факты кардынальна БІЛІНФАРМ напярэй пра-мэцываваў. Галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача рэспублікі Валерыя ФІЛОНОВА.

— Гарачыня — гарачыня, — лічыць Валерыя Пітэрвіч, — але галоўнымі скарбамі інфекцыі сталі беспаваж-насць і безаказнасць работ-нікаў грамадскага харча-вання і гандлю. Груба па-рушаецца тэхналогія вытвор-шчы страў, асабліва мясных, непрыдатна выкарыстоўва-юцца інвентар, тэхналагічны абсталяванне і тэхнічны рэ-жым апрацоўкі. Плюс да ўсяго — няякасная дэзін-фекцыя і санітарная апрацо-ўка абсталявання, забаро-на «сусветна» пры захо-ванні харчовых прадуктаў, парушэнне тэрмінаў іх рэ-валізацыі. Падлогу не расце-раюць са сходамі, якія хутка псуваюцца, і на прадпры-емствах грамадскага харча-вання, і ў хатніх умовах. І ўжо зусім дрэнна, што персанал харчовых аб'ектаў забывае аб правілах асабістай гігі-ены.

Што ж датычыць непры-чынай і незвычайнай для нашай рэгіёна гарачыні, то менавіта яна дапамагае ху-тка накіравана ўзбуджэн-няў інфекцыі ў прадуктах харчавання, на агародні-нах, фруктах, у ваду. Пры-чыны — толькі адкрытыя пада-май, у іх водаправодная с-стэма, калі і санітарна-тэх-нічны стан неадпавядае ў-мовам.

У выніку і павялічаны ўспы-шкі і групавыя захворванні дзяцей, і салмаван-ня, прычым колькасць па-цярпеўшых павялічылася з 68 у мінулым годзе да 210 у гэтым.

Знакаміты ўрон ад такіх выпадкаў ужо склаў больш як 400 тысяч рублёў. Вос-трых дзіцячых прыклад са-блюдання гігіены і аса-бістай чысціні.

ЧАКАЙЦЕ — ВАС АБСЛУЖАЦЬ

Сівыя паданні мінуўшчыны кажуць, што такая форма ган-длю, як самаабслугоўванне, з'я-вілася ў нас пасля вільгі ва мя-жу аднаго вельмі вялікага кі-раўніка. Кажуць, нады ўжо яму там гандалі ў супермарке-тах спадабаўся — і дзі і бяр-сам што хочаш, хутка і проста. «Можна, у гэтым усё справа? — падумаўся яму. — Можна, ука-раціць самаабслугоўванне, — і ўсім чаргам канец? І загадаў. Толькі, верагодна, усё было зус-сім не так, і самаабслугоўван-не ішло да нас кох і з Захаду, але ішлі ішлі мяжамі. І існавала тут каля трох з нечым дзесят-каў гадоў, пакуль з Захаду не надыйшлі чарговыя вясні — на гэты раз у выглядзе сабод-ных цэн (якія, між іншым, так-сама ўводзіліся ў значнай ступе-ні па паратунак ад даўжэ-ных сацыялістычных чаргоў. І з-там жа, дарэчы, поспехам).

На першы погляд гэта падоб-на на звычайнае супадзенне — сіхронізацыя вывалення роз-

нічных цэн і плошчаў гандлё-вых залі вялікіх гаспадарстваў у нашай краіне. Але факт заста-еся фактам — там, дзе яшчэ надыдаў стаялі кантэйнеры з таварамі, — пуста. А паколькі яму там гандалі ў супермарке-тах спадабаўся — і дзі і бяр-сам што хочаш, хутка і проста.

Але, як канфідэнцыяльна па-ведзілі мяне гандлёвыя работ-нікі, страх пакрысе праходзіць, і ў некаторых буйных гаспадар-ствах пачынаюць вяртацца да самаабслугоўвання. Толькі ў чым жа прычына та-кага «гераізму»? Усё проста — пік панікі прадаўцоў прыпаў на зіму і пачатак вясны, калі па-купнікі хадзілі цёпла апрапу-ты. А цёплае адзенне мала та-го, што савравае — стварэ-добрыя ўмовы для крадзяжоў: раз — і пад паліто!

Цяпер жа гарача, кожнага бачна наскрозь (часам у літа-ральным сэнсе), і прадаўцам дыхаецца спакойней. Але ці на-доўга гэта? Бо хадзіць чут-кі, што за летам можа прысці-вася, а за ёю не выключана і наступленне зімы з усімі аб-цяжваючымі акалічэннямі. Што тады — усё з пачатку?

Аляксандр БЯРСУДСКІ.

3 КОСМАСУ — НА ДАХ

БЯРОЗА. У Бярозаўскім раёне ў хуткім часе з'явіцца кашто-ўны будаўнічы матэрыял — гідраізоляцыя. Гэта нешта падоб-нае на руберойд. Аднак служыць ён будзе, па слоўх работні-каў МПМК-4, якія ўводзілі гэты на вымцы гэтай прадукцыі ў вёску Бяроза, не 3—4 гады, а цэлыя 25. Дарэчы, гэты буд-матэрыял не будзе баяцца ні марозоў, ні спякоты, а сама яго вытворчасць абыдзе бачы экалагічна чыста.

Шкава, што ўсё абсталяванне для новага прадпрыемства ра-біна паставіла МВА «Саюз». Так, менавіта гэты вытворца аб-сталявання, што збіраў касмічныя караблі, а цяпер «усплывае» на зямлю. Што ж, ядзерна калі-ніка і з космасу прызямлі-ца на дах.

СОН КОШТАМ

У 25 ТЫСЯЧ РУБЛЕЎ

ГОМЕЛЬС. (У. Пярнік.)

Як вы думаеце, паванна чытаць, калі можа кашта-ваць у перавозе на нашы «жарданы» адзін чалавек у самай фэшн-белай касцю-мавай астравоўці ў супрацоў-ніцтвах Парыжа? Напэўна, тысяч-цам, ну, самае большае — дзесяці.

А ў тыпавой раздзяўцы самага звычайнага нашага прадпрыемства? Вядома ж, ніколі, скажаме мы — і да-пусціце памылку. Бо адна-му гамельскаму-замыслику, супрацоўніку ў аддзяленні са-блюдання ў аддзяленні КДБ па Гомельскай вобласці, ён абышоўся ў 25 тысяч руб-лёў. Восем гаў гэта было.

Не ведаем, па якой пры-чыне, лямонтарышч-эксп-ертныя заставілі «Караля Леаніда Хмялёўскага» з'яві-цца на работу стомяны. Сон-дальшэ, калі ён вырашыў ад-дзяліцца, а прасцей кажучы, паспеша. Але як зрабіць гэта, калі бесперапынна пра-цуе канвеем па накіраванню спецыяльных пракурораў па кінескопі, а адсутнасць яго на рабоце можа выклікаць брэк?

Надоўга думаючы, Хмя-лёўскі вырашыў, абразна кажучы, ударыць навуным бракам па браку магчыма-сці і сямейна канвеем. Для ча-го наўмысна дабавіў у супе-рніцтва мільярд, а сам пайшоў у раздзяўку даваць хара-ка. Пакуль ён пайшоў, на ў-важкі з'явілася сапраўдны трыюмф. Адым выхадзілі прычыны з'яўлення брака-вай супенцы, акая толькі што адпавядала ўсім тэхні-чным патрабаванням, другія мянялі яе. У выніку брыгада савала заданне, а прадпры-емства панесла страты на 25 тысяч рублёў.

Пакуль адпаведныя ор-ганы не давалі гэту справу да ляснянага канца, работ-нікі пачалі завуаваць дабра-вольна кампанію напасана ўро-ну.

Артыграфічна адрагавала на сон Хмялёўскага бры-гада, якую ён пабываў. Адым прапаноўваў звышліць яго з работы, другія — паба-віць на сто працэнтаў пра-дэсці і перанесці водкуп на снежань. А 18 чалавек вырашлі дапамагчы яму, звярнуўшыся да адміністра-цыі прадпрыемства з прось-бай вылічыць з іх зарплат 5.800 рублёў на кампан-цыю ўказаната ўроу.

«Я часта адчуваю даўнае пацудоў: мне здавалася, што я не зусім сапраўдны. Так, добрая падробка. Іншы раз я ду-маю, што — гэта толькі прадукт мастацтва». Усё сваё жыц-цё пакуль я спрабавала знайсці сабе, сваё «я» Нормы Джын Бейкер, якія з беднага, сарамлівага, закінутага дзіцяці-срата вырастае ў сусветную зорку, што насяля ішчэ імя — Мэрылін Манро. Маля та ведаць, што за прыгожым абліччам кінозоркі хаваўся ўсё тое ж нязнаёмае ў сабе, безабароннае дзіц-це, не ведаеца любіць.

БАНКІРЫ АБЯЦАЮЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кожнага крэдыту. Прычым, як падкрэсліў ў Нацыянальным банку Беларусі, усё павіна быць вырашана на працягу 24 гадоў. Гэта значыць, усё будзе рабіцца для таго, каб прадпры-емствы не перапылі. Гэты ж па-радак будзе дзейнічаць і ў Ра-дзі. Звернем увагу: чыпер прад-прыемства чыкаюць адзін ад аднаго грошай не адзін месяц.

У банку, аднак, папярэдзілі: такім чынам будуць правадзілі ўзаемазалежны менавіта пачынаю-чы з 1 ліпеня, і 40 мільярдаў крэдыту будуць выкарыстоўва-цца па плацдажы, якія паступілі на перадагу, а не для разлі-каў па ранейшых запавязанас-цях. Вядома, 40 мільярдаў — гэта для пачатку. Далей — на карэспандэнцыі рахуку буд-дуць залічваюцца сродкі за ад-гужаную прадукцыю і аказа-ны паслугі. Узаемныя ж аб-вязацельствы рэспубліканскіх банкаў (адпаведна, прадпры-емстваў рэспублікі), якія ў сув-язі з неабавязанасцю паста-вак паступілі да першага ліп-ня, будуць высвятляцца і рэгу-лявацца міжрэспубліканскімі пага-дненнямі. Пры гэтым у Нацы-янальным банку запэўнілі: «да-лішэньскія» прадпрыемства, якія чакаюць аплаты з боку Ра-дзі, павіны таксама атрымаць свае грошы спайна, але і самі ім не трэба спайна ў шпакі.

А разам з тым папярэдзілі: мы ўступілі ў рынак, і трэба падпарадкавацца рыначным правілам. У міжрэспубліканскіх банках пачаўся абмен сродка-мі, каб залучыць плацяжы паступілі свочасова, але ў той жа час прадпрыем-ства, перш, чым паставіць сваю прадукцыю партнёрам з той жа Ра-дзі, павіны добра ведаць на-конт іх плацежаздольнасці ці і крайнім выпадку — нехта паві-нен выступіць іх гарантам.

«Кожны павінен адказваць за сябе. Тое гоіць прадпрыем-ства аддаваць сваю прадукцыю бэсплатна?»

Разам з тым спрэчкі паміж прадпрыемствамі павіны выра-шаць міжрэспубліканскія гаспадар-скія суды, непазасуднае прадпрыемства трэба аб'явіць банкрутам — з усімі асаб-насцямі. Гэтака ж ва ўсім свеце. У банку запэўнілі: калі будзе.

Варта зазначыць: тое, што рэспубліканскія банкі нарэшце дамовіліся паміж сабой, — гэта, вядома ж, надзвычай добра (дарэчы, падобныя пагадненні будуць заключаны да канца го-ішч).

Можна мець твар, як дзе-ропкі валды падобны на яе-вар, зусім няякая зрабіць рысочку і макіяж «пад Ман-ро», справаваць не касцюм чы-зават апрапуць сапраўдны, ераньнік не жэсты, паходку, смешку... Але гэта ўсё толькі падкрэсліць, навожыць ж копія ўражання за арыгінал. Не ста-ва ж зоркай Маргарэт Лі, ду-бярша Мэрылін Манро, нязна-мына на яе падобная. Не ста-ва «другой Манро» і Мадона, быў пад знакам кінозоркі дэ-ропкі цылы перыяд яе твор-чэсці.

Дык што ж такога асаб-ліва было ў Мэрылін? «Я шмат зноў спрабаваў растлумачыць выроду яе чараванасці, але не ніколі не ўдавалася гэта пабачыць», — сказаў Артур Мі-рэр, а ён ведае, што гаворыць: вярты дадзі пісьменнік быў вэнаты з ёй.

Яе мёд не выказае словамі, і не паддацца рацыяналь-наму тлумачэнню. Можна страціць розум ад гэтай непа-ўторнай вышывавой сумесі ка-прызнай кінэматы і дзіўчынкі, якой патрына абарона, няві-насці і фрывольнасці, найбас-ці і спрактычаванасці. Яна і святая, і грэшная ў адзін і той жа час. Далекая, як зорка на небе, і такая прываіна-даступ-ная.

Як можна перадаць гэта? Сканіраваць? Падрабяз-на? Усё ж даўнякі Мэрылін Манро тыражуюць ва ўсім свеце. Правадзіцца баскон-ныя конкурсы на лепшую Мэ-рылін Манро. Штогод падоб-ны спадарожнік праходзіць у маленькім каліфарнійскім гарадку Кастэвілі, дзе ў 1947 годзе Манро была выбрана «караленай артышокаў». Вель-мі па-амерыканску.

І чэрвень 1991 года актры-се споўнілася 65 гадоў. Галіваў шырока адзначаў гэтую да-у. У гонар багіні сексу быў ар-ганызаван чарговы конкурс

ТУТ БУДЗЕ КУЛЬТУРНЫ ЦЭНТР

3 1 студзеня 1993 года ў будынку на плошчы Якуба Коласа пачнецца працаваць шмат-функцыянальны выставачны комплекс, асно-вай і падроздзелам якога стала быў Дзяр-жаўны мастацкі выставачны Міністэрства кул-туры пайшоў на гэта, улічваючы сённяшняе ста-ноўшча ў культуры.

У ім прадугледжаны выставачная зала, ка-мерыйныя мастацкія магазіны, зала для «прі-м'ерных праглядаў кінафільмаў, дзе, магчыма, будуць праводзіцца кінафестывалі, выступаць

У ЖОРСТКІ ЧАС НАС ВЫРАТУЕ ДАБРЫНЯ

ПІНСК (С. Шапіра). Не першы раз пачынае ратуе-ць усея грамадой дзіцяці, якія трапілі ў бяду. І вось зноў працянуўся зымак да гараджан з просьбай праявіць міласэр-насць. У выпускніцы сярэ-няй школы № 4 Лены Га-лоўняй устаноўлены вельмі цяжкі дыягназ: ляска-нае захворванне лёгкіх. Вы-ратаваць не можа толькі ле-чэнне за мяжой. Адміністра-цыя завода «Камертон»

вышла на сувязь з адным з лондэнскіх ляскавых цэн-траў. Дапамогу там абяцалі, але кошт лячэння склаў 35 тысяч фунтаў стэрлінгаў. На афарты ў Аляксандра-наў рахунак паступілі ўжо першыя ўзносы. Калектыў завода сродкаў малой механі-зізацыі пералічыў 30 тысяч рублёў, выкамо гародко-ва Савета прыняў рашэнне выдзеліць на лячэнне Лены Галоўняй 75 тысяч рублёў. Забор сродкаў працягваецца.

ДАЗВОЛЬЦЕ ПРАДАВАЦЬ

На першы погляд ён зусім звычайны дзесяцігадовы хлопчык, гэты Коля Гімаляцінаў — выхаванец музычнага ліцэя пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Гарза і неспадзе, як і многія яго аднагодкі, любіць пракаціцца з ветрыкам на ве-ласпеды, пагуляць у футбол, верагодна, у гуляны. Але варта яму сесці за вялікачаль — і перад ім стаяць музыканты. Па талент і высокі клас амякануага майстэрства Коля Гіма-ляцінаў сведчаць яго ўдзел у фестывалі «Мінская вясна», выступленні ў Ватыкане, на юбілейных канцэртах слаўных «Віртуозаў Францыі». Па запрашэнню мастра Співакова па-едзе Коля ў Маскву, каб прыняць удзел у міжнародным фе-стывалі маладых талентаў. А таму дзіцячы гульняў ў яго жыцці гэта толькі неважлівая разрадка паміж урокам і педа-гогам прафесарам Уладзімірам Паўлавічам Пярліным і шмат-гадзіннымі дамашнімі заняткамі музыкі.

НА ЗДЫМКАХ: Коля Гімаляцінаў у басейне са сваім пе-дагогам Уладзімірам Пярліным.

Фота Аляксандра ТАЛОЧКІ (БЕЛІНФАРМ).

ДАВЯЙКО! СТАРЫШНІЙ ЖУРЫ

быў Тоні Юрыц, партнёр

Манро ў камедыі «Некаторыя кахаючы гарачы».

У Лондане ёсць агенства, дзе-вам могуць прапанаваць на вы-бар дзесяці даўнякоў Мэры-лін Манро. Давуцат часта за-прашаюць для рэкламных фо-та, вечарынак, шоу. Усе — пры-гажуні з рэзідэнцыяй над верх-няй губой, усе надшунавы ду-хамі «Шанель № 5», якія вельмі любіла зорка. Сярод «Мэры-лін» ёсць нават адна — чарна-курая: 22-гадовая Антонія Мур, якая гаворыць: «Раней я каправала Даніу Рос, але як Мэрылін я маю вялікі поспех». Прадпрыемства прапавітае. Кожная з даўнякоў Манро ма-рыць зрабіць кар'еру.

Ідэнтыфікацыя з кумірам не-такія бясрыўдныя, як здаец-ца. Пераўвасобляючыся ў любі-мы вобраз, перамаючыся яе ва-ўсім, некаторыя даўнякі паў-тараюць няшчасна лёс Манро. Адна з даўнякоў кінозоркі

Паводле інфармацыі, ат-рыманай ад «Мэрылін» са-вету і партыі з'яўляюцца Укра-іна, кіраўніцтва стаячы са-вету кабінета міністраў рэ-спубліцы да ўважэння ў эксп-луатацыю 1-ы і 3-ці (які непа-спадзе м'якуе з саркафэгам) энэргаблоку ЧАЭС, паўнамо-чы паставілі Вярхоўнага Са-вета.

РАШЭННЕ АБ ПАВЕЛІЧЭННІ

УДАВА ТІЛАДАТ

У АЛЯКСАНДРА ГРУЗІ

ПЕРАВЫСІЛІ УСЕ

СПАДЗІВАННІ

Вінні прынятага ўрадам Грузі ў канцы ліпеня раш-эння аб павялічэнні ўваж-наў насельніцтва ў ашча-дзячых, унесены да 10 жніўня на 100 працэнтаў перавысілі ўсе спадзіван-ня, — паведамілі «Інтэрфакс» ў нацыянальным банку Гру-зіі.

Толькі за тыдзень у дзяр-жавы з'явіўся налічэнні, больш чым на 2,5 мілья. руб-лёў. Такім чынам, адначас-на ў банку, вырашана павялі-чыць выданыя зарплатны.

Гэдня з рашэннем урада, укладчыкі атрымалі сваю ўнесеную ў банк і павяліча-ную ўдава суму праг год.

ПАЧЫМ КРЭМЬНЬ?

Унікальны якасці крэмно-і актываваных ім вадкіх ас-роўдзай пацверджаны шэра-гам акадэмічных і рэспублі-канска-даследчых інстыту-таў. Выявілася, што гэты прыродны мінерал, шырока распаўсюджаны на тэрыто-рыі нашай рэспублікі, мо-жна выкарыстоўваць для вы-рашэння на прышчэпаван-ня аснове задач фізіка-тэх-нічнага, медыка-біялагічнага і эканамічнага характару.

Заканчаны працягваю-цца даследаванні, загадка-вае, прычым дзялякі ўжо пабудавалі на ім свой бізнес: набываюць крэмень за бясплату і вялікімі пар-тыямі ввозаць за межы Бе-ларусі па ліцэнзіях, на звы-чайныя шмат. А потым прадаюць па сярэдняй цане адзін рубель за грам!

Калі, як скарэжыраваў вучо-ныя, крэмень — кашто-вейшы нацыянальны збаві-так рэспублікі, то транжы-раваць яго зламчыня. Таму прэзідэнт Акадэміі навук Беларусі акадэмік Леанід Сіняцкі накіраваў у Савет Міністраў рэспублікі прапа-ну: увесці цэнтралізава-ную выдачу ліцэнзій на вы-ваз крэмно і ўстанавіць на яго фіскаваную цану.

Магчыма, што хутка мы даведземся аб сапраўдным кошце крэмно.

Валерыя ПАХУТКА.

АБ — АРТЫКУЛЕ

У ГАЗЕЦЕ

«ПРЫЗМАТ»

У газеце «Прызма» за 22 ліпеня 1992 г., акую выдае ў Беларусі па польскай мо-ве А. Пружыньскі з Канады, надрукаваны яго артыкул «Дэпартацыя польскіх кня-дзюў з Беларусі». У ім па-ведзана, каб тым, што ў 29 польскіх княдзюў ва ўсходняй Беларусі наведлі прадстаўнікі Ураду на справах культуры сумесна з узброенымі міліцыянерамі і паліцыянтамі іх вусна, каб на працягу 14 дзён яны пакінулі Беларусь. Калі яны гэтага не зробіць, то бу-дуць адвезеныя слай на гра-ніцу».

Савет пры справах рэлігій пры Савета Міністраў Рэ-спублікі Беларусі, даўшы, што ўвесь гэты артыкул — выдумка сападара А. Пру-жыньскага. Супрацоўнікі Са-вета сумесна з узброенымі міліцыянерамі не наведлі польскіх княдзюў і рашэння аб іх дэпартацыі Савет не прымае.

Таму надрукаванне гэтага артыкула, на нашу думку, некалькі разглядаць інакш, як правакацыю, накіраваную на падрыхтоўку дэпартацыі адно-сінаў паміж Рэспублікай Бе-ларусь і Рэспублікай Поль-ска.

Старшыня Савета А. ЖЫЛЬСКІ.

МЭРЫЛІН МАНРО. Ад аднаго гэтага імя ў яе паклоннікаў дагэтуль павышаецца тэмпература.

Мэрылін — гэта ліхаманка, гэта страсць, гэта вар'яцтва

«Я часта адчуваю даўнае пацудоў: мне здавалася, што я не зусім сапраўдны. Так, добрая падробка. Іншы раз я ду-маю, што — гэта толькі прадукт мастацтва». Усё сва

НАВЕЙШАЯ ГІСТОРЫЯ. УСПАМІНЫ І РОЗДУМ

Міхаіл ЗІМЯНІН:

«Я ў многім Грэшны, але радзіме служыў сумленна, гэта галоўнае»

(Заканчэнне. Пачатак у № 150—155, 157, 158).

— Міхаіл Васільевіч, эдасца, надмішо час падсумаваць сказанае і паспрабаваць заглагоу наперад?

— Так, жадзе прагнута... Усякае было ў ім, але што мог зрабіць — я рабіў. Адымаўся пры гэтым ад падтрымкі любой групышчыны. Жорсткім «не» сустраў, напрыклад, прапановы стаць бліжэй да акружэння таварышаў Брэжнэва. Такую ж самую пазіцыю вытрымаў і пазней, калі таварыш Андрэаў загаварыў аб майм пераводзе ў члены Палітбюро пры ўмове адвадзення кар'еры ў паводзінах. Ён звяртаўся з гэтым некалькі разоў, і ў рэшце рэшт мая ўпартасць практычна спыніла нашу шматгадовую бескар'ерную дружбу.

— Вы шкадавалі?

— Ніколі.

Ганаруся таксама, што ў адрозненне ад саманазначаных «архітэктараў» і «прапары» перабыў у на справе ўважлівым у той склад, які выйшаў з партыі, і тым больш такі палітычны прайздзейства, якога апошні лідар КПСС і СССР лічыў сваім анімальна-захаваўнікам, хоць на самай справе ён быў змеем-спаскуснікам, маю на ўвазе Якаўлева, — дык воль, нават яны ніколі не спрабавалі зламаць той дурны стэрэатып. Між іншым, хто-то, а Аляксандр Міхалевіч не меў ні якіх адносін да пачатковага, самай складанай механікі кар'ернага павароту, бо знаходзіўся за межамі дзяржавы. Адсюль вывад: асабіста яны не гэтага дзеяча, ды і многіх іншых, зусім не ўпрыгожвае.

— Атрымліваецца, вы катаржыня супраць Гарбачова?

— Мну ўдакладніце: я не асуджаю Гарбачова безагаворачна, праму не прымітаваў маю пазіцыю. Міхаіл Сяргеевіч аднаго і сваю становішчу ролю. У пэўны час у пэўнай меры яму хопіла і розуму, і таленту, і красамовства, і нейкага запалу разумных думак, хоць які цылер высветлілася, ён быў невялікім, той запал, каб вытрымаць напружанне першага этапу ўводу грамадства ў якуюсьці новы стай пасля красавіцкага плебейна ЦК. Аднак потым усё становіцца было італьянска спадкудзяна масай бяздзяных праймаў, недарэчнасці, памылка, якія сталі вынікам вельмі невысокага ідэяльна-тэарэтычнага, арганізацыйнага і, я б сказаў, духова-нага, маральнага ўзроўню наступнага складу вышэйшага палітычнага ядра краіны. Завершыўшы перабудова, які ўсім вядома, вельмі сумна...

— Чаму ж — «усім»? Есць такія, хто лічыць: справа дайшла да гэтагана канца...

— У народнай свядомасці зафіксавана многае з таго, што прывяло краіну да гэтагана канца. Праваду, свядомасць гэтай сталася, яе не з'яўляецца нерухомай і пастайнай, як хто-ніхто думае. У выніку цяпер выявілася грамадскія сілы, якія зноўдуць правільнае рашэнне. Яшчэ раз паўтары: не думаю, што хоць у нейкай ступені магчымы вярот да старога, што нейкія сур'ёзныя палітыкі спадкудзяна на гэта. Хоць хапае нямыла дурняў, якія носяцца нават са сталінскімі партрэтамі. Дурняў самых сапраўды, нават ідэяту.

— Ваша ацэнка палітычнага курсу сённяшніх лідараў?

— Справа не павіна ісці так, як яна рухаецца. Мы не можам вярнуцца ў капіталізм, у які нас цягнуць. У канчатковым выніку народ на такое не пойдзе. Бо адзіную ўсе прычыны пазіцыі свядомасці, усе прычыны яе завабавы неможлівы нават пры самым крайнім жадаанні — людзі гэтага не прымуць.

— Хм, дык што і не туды, і не сюды?

— Чаму ж: у рэшце рэшт мы прыйдзем да якасна новай ступені грамадства. Але як бы гэта і не называлася, нічо не можа быць ні сацыялістычным, і больш дакладна — ні грамадствам учарашняга дзяржаўнага свядомасці, ні тым, якое вызначаецца ўсім найгоршымі якасцямі варварскага капіталізму і мадэль якая так ак-

тыўна прапагандаўска сёння гора-эканамістамі і гора-ідэолагамі.

Дарэчы, зварніце ўвагу: найбольш гібкая з іх ужо заўважылі канвульсіі гайдараўскай рэформы і тлумачаць тое ўжо не традыцыйнымі палітыкамі партызанства, а — чыноўнікамі! Яны паварочваюцца на 180 градусаў: маўляў, дэзарганізавана дзяржаўнае кіраванне эканомікай, а гэта небяспечнае іе поўным крахам. Хоць, заўважце, ішчэ зусім нядаўна на чале з Шаталіным яны вялі самую запіную барацьбу супраць якой бы там ні было сістэмы эканамічнага кіравання.

Адным словам, я гляджу наперад аптымістычна, веру: розум і праўда народа перамогуць.

— Міхаіл Васільевіч, дабавое пытанне: як вы ставіцеся да перспектывы камуністаў, якія перажываюць даўняе не самыя лепшыя свае часіны?

— Па перакананнях я камуніст. Але я не з тых камуністаў, якія жылі на антырэлігійнай, так званай асцяжыччай прапагандае, на тэорыі, нявінісці, канфрантацыйнасці, на распыльванні страшы — да такіх партыйцаў я ніколі не належаў і ніколі іх не падтрымліваў. На працягу тых адымнаўшых гадоў, калі быў сакратаром ЦК, я ўвесь час лічыў вышэйшым падтрыманнем да сваіх работнікаў — вясці курс на кансалідацыю ўсіх сіл народа.

Тыя ж, хто адстоівае сёння артадаксальны курс ВКП(б) і хто спачуввае такім «байцам», якія лічаць неабходным ісці канфрантацыйным курсам, курсам салідарнасці, яднання толькі левых сіл, абароны класавых інтарэсаў у вузкім сэнсе гэтага слова, — адным словам, усе, хто схіляюцца да сектанцкіх пазіцый, — асуджаны на паражэнне. Народ гэтага не прыме. Але гэта прайшло.

Мя гэта падтрымліваў тых, хто правільна ацэньвае пройздены крайняй шлях, хто разумее, што партыя наасупраць так званай камуністай, эканамічнага, бытавога, асабістага. Мы верым у яго, які дзеці вераць у назачную фею. Асоль — у пунсавыя ветразі... І ўяўляецца? — прыходзіць «лісьце шчасця» — аб'явае вырашэнне ўсіх праблем за некалькі дзён.

А доказ — надзвычай сур'ёзны. Маркыіе самі: «Атрымалася сабе бедная сялянка Крупава (незразумела толькі, які бедная сялянка пачатку стагоддзя змагла працягнуць, а тым больш — 20

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

СІНДРОМ ШЧАСЦЯ

Нейкі добразычлівец настойліва хоча зрабіць мне шчаслівай. У пісьмовым стане ўжо сабралася дэка калекцыя «святых пісьмаў», «пісьмаў шчасця». А ўчора — яшчэ адно. Так бы мовіць, пазіцыянальнае шчасце ў канверце. Вось яно, побач, само ў рукі прасіцца — толькі спрыта перапішы пісьма 20 разоў і адпраў таму, каму жадаеш шчасця. Ды ўправа за 96 гадаў, інакш злы рок зробіць сваю чорную справу...

Мы не любім вяртацца. Не любім чорных кохак і налі нам пераходзяць, догуду з пустымі вядэрмі. А слова добра пра што скажам — і адраза: «Тфу, тфу, каб не сур'ёзны!» — ды кутэй па друціцы стукань...

Мы верым у Чумана і Капірэўскага, ў астралага і вельмажы, варажыба і іранмантаў.

Не верым толькі ў сябе.

Так, наша жыццё складаецца і непрыянае. Праблем — што галоў у дракона: не паспееш адцягнуць адну, як адраза ж вырасце новая. Нам надасца жыць у барацьбе не тое што за шчасце — за элементарнае чалавечае існаванне, за выжыванне. І таму нам, мабыць, калі нікому, хочацца пуда.

Прыгледзімся: мы ўсе жывём у чаканні куды (палітычна, эканамічна, бытавога, асабістага). Мы верым у яго, які дзеці вераць у назачную фею. Асоль — у пунсавыя ветразі... І ўяўляецца? — прыходзіць «лісьце шчасця» — аб'явае вырашэнне ўсіх праблем за некалькі дзён.

А доказ — надзвычай сур'ёзны. Маркыіе самі: «Атрымалася сабе бедная сялянка Крупава (незразумела толькі, які бедная сялянка пачатку стагоддзя змагла працягнуць, а тым больш — 20

раз перапісаць «пісьма шчасця»)? Пра 4 дні яна аднапала на сваім агародзе зала-ты скарб, а пазней выйшла замуж за князя Галіцына. Яе дачка зараз мільянерша, жы-вё ў Амерыцы». Бляскі...

Аднак — чакай... «У 1937 годзе пісьмо трапіла Тухачэўскаму, ён спаліў яго, праз 4 дні яго аршытавалі, потым судзілі яго па падначалежы. Во-ось, а што каб перапісаць паштальне? Жыў бы сабе доўга і шчасліва, і ніякіх тат сталінскіх рэпрэсіў! Не ўніку-ну ў пісьмо і Хрушчоў, за што паліцаўска пасадзіў першага чалавеча краіны. Ішчэ справа — Аля Нутцова. Із-за разумнай жанчыны павяр-ды ў «паралельны свет».

І стала кумірам публікі... «Пашліце пісьмо і чакайце сюрырыз. Гэта не шарлатан-ства».

Глупства? Невуцтва? Нава-модны інтэлектуалізм з верай у «паралельны свет»: а рап-там, норт яго вёдзе, — рал-там і праўда прыйдзе шчас-це? Хіба цяжка перапісаць лі-ст 20 разоў (а чаму, цікава, не 120)? І людзі ішчэ...

Вось яны, гэтыя пісьмы, — надрукаваныя праз каліграфі-на перапісаныя, перапісаныя з найбурдзішымі аграфіч-нымі памылкамі дзіцячым по-чырмам, а во і прыгожы, аку-рат каліграфічны літары...

Уладзімір ТАЦЫНЧЫК.

ЗЭЛЕБАЧАННЕ

13 жніўня

Беларускія тэлебачанне

8.30 Раніца республикі.

9.45 «Міналітыя тэксмы плачуць».

9.50 «Светлыя тэксмы плачуць».

9.55 Маст. фільм «Жаданне спа-вядзе».

10.00 «Жаданне спа-вядзе».

10.05 «Жаданне спа-вядзе».

10.10 «Жаданне спа-вядзе».

10.15 «Жаданне спа-вядзе».

10.20 «Жаданне спа-вядзе».

10.25 «Жаданне спа-вядзе».

10.30 «Жаданне спа-вядзе».

10.35 «Жаданне спа-вядзе».

10.40 «Жаданне спа-вядзе».

10.45 «Жаданне спа-вядзе».

10.50 «Жаданне спа-вядзе».

10.55 «Жаданне спа-вядзе».

11.00 «Жаданне спа-вядзе».

11.05 «Жаданне спа-вядзе».

11.10 «Жаданне спа-вядзе».

11.15 «Жаданне спа-вядзе».

11.20 «Жаданне спа-вядзе».

11.25 «Жаданне спа-вядзе».

11.30 «Жаданне спа-вядзе».

11.35 «Жаданне спа-вядзе».

11.40 «Жаданне спа-вядзе».

11.45 «Жаданне спа-вядзе».

11.50 «Жаданне спа-вядзе».

11.55 «Жаданне спа-вядзе».

12.00 «Жаданне спа-вядзе».

12.05 «Жаданне спа-вядзе».

12.10 «Жаданне спа-вядзе».

12.15 «Жаданне спа-вядзе».

12.20 «Жаданне спа-вядзе».

12.25 «Жаданне спа-вядзе».

12.30 «Жаданне спа-вядзе».

12.35 «Жаданне спа-вядзе».

12.40 «Жаданне спа-вядзе».

12.45 «Жаданне спа-вядзе».

12.50 «Жаданне спа-вядзе».

12.55 «Жаданне спа-вядзе».

13.00 «Жаданне спа-вядзе».

13.05 «Жаданне спа-вядзе».

13.10 «Жаданне спа-вядзе».

13.15 «Жаданне спа-вядзе».

13.20 «Жаданне спа-вядзе».

13.25 «Жаданне спа-вядзе».

13.30 «Жаданне спа-вядзе».

13.35 «Жаданне спа-вядзе».

13.40 «Жаданне спа-вядзе».

13.45 «Жаданне спа-вядзе».

13.50 «Жаданне спа-вядзе».

13.55 «Жаданне спа-вядзе».

14.00 «Жаданне спа-вядзе».

14.05 «Жаданне спа-вядзе».

14.10 «Жаданне спа-вядзе».

14.15 «Жаданне спа-вядзе».

14.20 «Жаданне спа-вядзе».

14.25 «Жаданне спа-вядзе».

19.55. Студыя «Міта». Купалаўс-

кі сяд.

20.40. Калыханка.

21.30. «Крок-даждж».

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

19.55. Студыя «Міта». Купалаўс-

кі сяд.

20.40. Калыханка.

21.30. «Крок-даждж».

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.

23.00. Ніка.